

paa Gang i Tiden mellem 1863 og 1908, idet det, som vi alle ved, er meget vanskeligt at komme til Enighed om en Toldlov. Saaledes havde man inden 1908 arbejdet derpaa i 40 Aar — naturligvis var Arbejdet lagt hen en Gang imellem, men stadig dukkede Tanken derom op. Der er for saa vidt ikke noget mærkeligt i, at en Toldlovsrevision ikke har ladet sig gennemføre i det Par Aar, hvor der har været Tale derom, naar man tidligere overfor en Ændring, som maaske ikke var mere gennemgribende end det, der her tilsigtedes, havde maattet, med visse Afbrydelser, arbejde i over 40 Aar. Imidlertid, da Sagen var til Behandling i den første af de to Samlinger, kom selvfølgelig Uoverensstemmelserne frem, men jeg kan dog udtrykke Stillingen ved Afslutningen af Samlingen 1921—22 saaledes, at da var der slet ikke ringe Mulighed for at faa gennemført det forelagte Forslag. Det bød nemlig nogle Fordele til begge Sider, og jeg skal nævne dem, jeg ansaa for Hovedpunkterne.

Set fra et Frihandelsstandpunkt havde det den store Fordel i alt væsentligt og i alt Fald paa de betydende Punkter at ville gennemføre en Værditold i Stedet for den Vægttold, vi ogsaa efter 1908 har paa næsten alle Punkter. Der blev den Gang paa ganske enkelte Steder gennemført en Værditold nærmest som et Forsøg, og det er en god demokratisk Tanke at gaa videre i den Retning. Det staar for mig saaledes, at en af Grundene til, at vi nu desværre maa skrinlægge Tanken om en Værditolds Gennemførelse, er den, at Befolkningen ikke er oparbejdet til Forstaaelse af, hvad der egentlig gemmer sig i Værditolden i Sammenligning med Vægttolden, som vi havde den i Tiden før 1908. Da fik vi gennemført en Toldrevision, efter at Interessen for Spørgsmaalet havde været holdt ved lige i mange, mange Aar, og Folk var den Gang mere vaagne overfor Toldspørgsmaal og specielt overfor Spørgsmaalet om Værditold, end de siden har vist sig at være. Jeg har den Tro, at hvis der i Befolkningen havde været samme vaagne Interesse overfor Spørgsmaalets Betydning, vilde vi have faaet Forslaget gennemført i den Form, hvori den højtærede Finansminister forelagde det i 1921. Men altsaa Forslaget om Værditoldens Gennemførelse var det, jeg fra Frihandelsvennernes Synspunkt saa som det bedste i det Forslag, der to Gange blev forelagt.

Dertil kom, at det for os, som nærmest ser Sagen fra den Side, bød den Fordel, at der i det lange Løb, som maa-

ske endda ikke behøvede at blive saa langt, vilde være en ikke ganske ringe Udsigt til Nedgang i den Beskyttelse, der bestaar efter Toldloven af 1908. Jeg har tidligere fra denne Plads omtalt, hvorledes Forholdet var, og skal ikke komme stærkt ind derpaa, men maa have Lov til at nævne det som Begrundelse for mit Syn paa Sagen i det hele. Vi stod med en Prisforskydning fra Krigstiden, saaledes at vi med runde Tal kunde regne, at Priserne, da vi behandlede disse Toldlovsforslag, var oppe paa det dobbelte af, hvad de var før Krigen. En saadan Prisforskydning medfører selvfølgelig, at en Toldafgift, der beregnes efter Vægt, saaledes som jo Tolden hovedsagelig blev beregnet efter Loven af 1908, værdimæssig set skydes ned efter; en Told paa 10 Ø. f. Eks. er kun 5 pCt. af en Varepris paa 200, medens den derimod er 10 pCt. af en Varepris paa 100. Nu var Varepriserne steget i Forholdet 100 til 200, men saa var værdimæssig set Beskyttelsen gaaet tilsvarende ned. Nu er der for mig ikke nogen som helst Tvivl om — og det har jeg ogsaa sagt Gang efter Gang —, og alle de Forhandlinger, der føres i den senere Tid om Valutaen, viser, at i Virkeligheden er Befolkningen ogsaa klar over, at den nuværende Prishøjde kan ikke opretholdes. Det er i Virkeligheden det Spørgsmaal, der ligger bagved, naar man saa stærkt drøfter Kronens Værdi; i det Øjeblik, Kronen stiger til Pari, vil dette naturnødvendigt give sig det Udtryk, at Priserne falder, og i samme Grad som Priserne i den kommende Tid falder, i samme Grad vil vi i Virkeligheden vende tilbage til den højere Beskyttelse af 1908. Det var for mig det andet store Punkt i Forslaget, som det tidligere var forelagt, at selv om vi i Øjeblikket bød noget for at slippe over til Værditolden, saa vilde vi i de kommende Aar være kommet betydelig længere ned med Beskyttelse, end vi kan vente at komme nu, naar vi bliver staaende paa Toldloven af 1908.

Det var Forholdet set fra Frihandelsvennernes Synspunkt. For Tilhængerne af Industribeskyttelse var der ogsaa noget, som i alt Fald kunde have manet, forekommer det mig, til at være noget mere velvillig stemt overfor Gennemførelsen, end det lod til, at man var. Forslaget var i ikke ringe Grad en Imødekomme for at afhjælpe enkelte af de Urimeligheder, som var fremkommet, eller som man ikke rigtig havde kunnet bedømme i 1908 — dem var vi i ikke ringe Grad tilbøjelige til at afhjælpe,